

Шакалій С. М., кандидат сільськогосподарських наук,
викладач кафедри рослинництва,
Тюпка Я. М., магістр факультету агротехнологій та екології
Полтавська державна аграрна академія

ВПЛИВ ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ НА УРОЖАЙНІСТЬ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ

Основним критерієм господарської діяльності людини є рівень урожайності сільськогосподарських культур, тому багато досліджень присвячено питанню стосовно впливу різних способів основного обробітку ґрунту на продуктивність рослин.

Обробіток ґрунту є базисом і важливою складовою будь-якої технології вирощування польових культур. Він спрямований на підвищення родючості ґрунту і забезпечення стабільних врожаїв високої якості з найменшими витратами матеріальних та енергетичних ресурсів.

В Україні найбільш поширеними є 3 варіанти з обробітку ґрунту:

Зяблевий обробіток (оранка), проводиться восени під ярі культури, в наступному році має значну і майже повсюдну перевагу перед весняним обробітком ґрунту для культур не тільки ранніх, а й пізніх строків сівби. Перевага зяблевого обробітку, порівняно з весняним, досить велика у разі підвищеної засміченості ґрунту, особливо багаторічними бур'янами, і на важких ґрунтах.

Глибоке розпушування розглядають як ефективний захід усунення шарів ґрунту, утворених під час обробітку ґрунту дисковими, плоскорізними знаряддями, і руйнуванням плужної підшви. Високі ґрунтозахисні показники при глибокому розпушуванні забезпечуються завдяки збереженню на поверхні основної маси післязбиральних решток і різкого ослаблення поверхневого стікання. Глибоке розпушування ефективно і як спосіб нагромадження вологи, особливо за умов вологої осені. Дисковий обробіток ґрунту належить до безполицевих способів. Його здійснюють дисковими знаряддями на глибину 6-20 см, що забезпечує розкришення, часткове перемішування ґрунту і знищення

бур'янів. Доцільніше дисковий обробіток ґрунту застосовувати після стерньових попередників.

У досліді були такі варіанти основного обробітку ґрунту:

1. Полицева оранка плугом ПЛН-3-35 на глибину 26 см + весняне закриття вологи ЗПГ — 15 (на 3 см попереково-діагональним методом) + передпосівна культивация КПС — 4 на глибину 5 см.

2. Весняне дискування БДВ-4,2 на глибину 18-20 см + передпосівна культивация на 5 см ЗПГ — 15.

Агротехніка на дослідних ділянках загальноприйнята для цієї зони. У варіанті із оранкою попередником була пшениця озима, у варіанті із весняним поверхневим обробітком (дискування) попередник — соя.

Звичайно, ми мали різні попередники на досліджуваних полях, але вони однозначно не виступили основним фактором впливу на врожайність. На нашу думку, обробіток ґрунту мав тут найбільший вплив. Очевидно, що для кукурудзи, як культури інтенсивного типу, важливим є проведення якісного основного обробітку ґрунту. Однозначно він має проводитися восени та в більшості випадків передбачати оранку.

Наш багаторічний досвід показує, що кукурудза найкраще почувається на полях, де проводиться оранка. Проте не слід забувати, що і гібриди відрізняються між собою та по-різному реагують на обробіток ґрунту. Є менш чутливі гібриди до екстенсивних технологій, які не сильно знижують урожайність при погіршенні умов вирощування.

Тому під час вибору гібриду для певної технології вирощування дуже важливо дотримуватись рекомендацій селекційної компанії щодо підбору гібридів, їх розміщення відповідно обробітку ґрунту по полях, попередника, норми висіву, пестицидного захисту та мінерального живлення. Це все в комплексі є запорукою високого та стабільного врожаю!